

NR. 59 EFTERÅR 2013

K
N
A
B
L
A
D
E
T

KINABLADET

udgives af Dansk-Kinesisk Forening og udkommer fire gange om året (marts, juni, september og december). Foreningens medlemmer får bladet tilsendt gratis. Et årsabonnement på bladet uden medlemskab koster 250 kr.

Kinabladet er medlem af Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter.

Dansk-Kinesisk Forening er af Københavns kommune godkendt som en folkeoplysende forening.

Redaktion:

Flemming Ytzen (ansvarshavende)
Fremtidsvej 9, 2860 Søborg
E-mail: flemmingytzen@gmail.com
Hanna Leanderdal, Jette Mechlenburg,
Gert Holmgaard Nielsen, Flemming Poulsen,
Claus Seiden, Pia Sindbjerg, Henrik Strube.
Layout: Gert Holmgaard Nielsen

DANSK-KINESISK FORENING

blev stiftet 25. januar 1999. Dens formål er at være samlingssted for alle med interesse for Kina samt at formidle oplysning om Kina.

Vedtægter, indmeldelse og abonnements-
tegnung ved henvendelse til sekretæren.

Hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Formand: Pia Sindbjerg
pia.sindbjerg@gmail.com

Sekretariat:

Dansk-Kinesisk Forening
c/o IngBritt Christiansen
Ålekistevej 70,3.th. 2700 Vanløse
sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Danske Bank 4820 1683 0593

Mødegruppen:

Kjeld A. Larsen, kjeld.a.larsen@lic-mail.dk
Helle Willum Jensen, hellewj@post.cybercity.dk

Medlemskontingent:

Enkeltmedlemmer ..... 250 kr.
Parmedlemmer ..... 310 kr.
Pensionister og studerende ..... 150 kr.
Pensionistpar ..... 210 kr.
Kollektivt medlemskab ..... 380 kr.

ISSN 1600-1273

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri

KINABLADET NR. 59

Lov om sønlig kærlighed skaber heftig debat 3	Nobelpristageren Mo Yans forfatterskab..... 14
Rumfart (1) Tre taikonauter 15 dage i rummet 4	Penge, profit og privat ini- tiativ i kinesisk litteratur... 16
Rumfart (2) Kinas store mål: En kineser på Månen 5	Rekordpriser for malerier fra 20. århundrede..... 18
Unge kinesere om med- lemskab af Partiet 8	Korruption: Betroede folk på anklagebænken.... 19
Tre digte af en ung alvorlig stemme 10	Små og store begivenheder i kinesernes hverdag 22
Landsbyboeres nødhjælp til fods i bjergene..... 12	Dansk-Kinesisk Forenings arrangementer ..... Bagsiden

Forsiden

Rumfartøjet Shenzhou 10 med tre taikonauter ombord blev sendt i kredsløb om jorden den 11. juni 2013. 15 dage senere landede de tre efter at have fuldført sammenkobling med forsøgsrumstationen Tiangong 1 og andre opgaver.

Læs side 4 om formålet med opsendelsen og side 5 om, hvor langt kineserne er kommet med deres planer om at lave en permanent rumstation og sende en mand/kvinde til månen. (Foto: Xinhua)

Lov om sønlig kærlighed

NU SKAL BØRN BESØGE DERES GAMLE FORÆLDRE

Eller skal de? Ægtepar dømt efter ny lov til at besøge konens 77-årige moder mindst hveranden måned.

Af Flemming Poulsen

xiào

En ny lov om det, der på kinesisk hedder *xiao*, på engelsk *filial piety* og på dansk *sønlig kærlighed*, trådte i kraft 1. juli 2013.

Loven indeholder mere eller mindre klart formulerede bestemmelser om, hvordan børn skal eller bør behandle deres gamle forældre, det vil sige forældre, der er fyldt 60 år. Dem vil der ved udgangen af 2013 være over 200 mio. af.

Loven har udløst en heftig debat. Den afløser „Lov om beskyttelse af ældres rettigheder og interesser“ fra 1996.

Debatten i medierne drejer sig især om to spørgsmål: Er det overhovedet muligt, endsige nødvendigt, at lovgive om et så privat og moralsk betinget emne som voksne børns forhold til forældrene? Og er det ikke at gå for vidt, når den nye lov som noget helt nyt kræver, at børn besøger deres forældre, oven i købet „ofte“.

Til det første er svaret, at det drejer sig om sønlig kærlighed, et kernepunkt i kinesisk kultur i over to tusinde år, siden den store filosof Kongfutsu og andre fastlagde regler for, hvordan børn skulle vise respekt for deres forældre og tage sig af dem på deres gamle dage.

„I Kina er der tradition for, at det er et familieanliggende at tage sig af de ældre. Det er en god traditionel dyd, og den bør vi ikke opgive“, siger en professor i befolkningsstudier ved Nankai Universitet i Tianjin, Yuan Xin. Han er tilhænger af den nye lov, men mener, det er vanskeligt at gennemføre den.

Kinesiske og udenlandske medier hæfter sig ved en enkelt af lovens paragraffer, nemlig den, der siger, at børn skal besøge deres forældre „ofte“. Hvor tit er ofte? Det står der ikke noget om, heller ikke hvordan man kan straffe børn, der ikke efterlever lovens bestemmelser. Og hvad med at få fri fra arbejde for at besøge forældrene? Og hvad mener de millioner af migrantarbejdere, der har fundet et job tusind kilome-

ter fra forældrenes hjemby og ikke kan få fri eller ikke har råd til at rejse hjem?

Et par ekstra klik med musen afslører, at det ikke er noget problem. I lovforslaget taltes der om børnenes besøg, men under behandlingen blev lovgiverne, ifølge Shanghai Daily, enige om, at et nyt krav om, at børnene skal tage hensyn til forældrenes „følelsesmæssige behov“, dvs. have regelmæssig kontakt med børnene, ville være opfyldt, hvis man til kravet om besøg føjer en valgmulighed: „... eller jævnligt give lyd fra sig“. Kravet om besøg er åbenbart ikke så kategorisk ment, som debatten lader formode.

Ifølge den gamle lov skulle børn blot sørge for, at forældrenes fysiske rammer og finansielle situation var god.

Da en 77-årig kvinde i provinsen Jiangsu i december 2012 hørte om den nye lov, anlagde hun sag mod sin datter og svigersøn, fordi de ikke havde besøgt hende i meget lang tid. Den 1. juli 2013, netop den dag loven tråd-

te i kraft, afsagde dommeren kendelse i sagen. Datteren og svigersønnen blev dømt til besøge moderen mindst én gang hver anden måned. Hvis de ikke efterlever rettens dom, vil de få en bøde.

En juraprofessor ved Shandong Universitet, Xiao Jinping, har været med til at udforme den nye lov. Han siger, ifølge det amerikanske nyhedsbureau AP, at formålet med loven først og fremmest er at gøre opmærksom på problemerne. „Den skal vise, at de ældre borgere har ret til at anmode om følelsesmæssig støtte. Vi ønsker at gøre opmærksom på, at der er sådan et behov“.

Kilder: Xinhua, China Daily, Global Times, New York Times m.fl.

Kinabladet nr. 56 Vinter 2012 bragte en omtale af lovforslaget, efter at det var blevet fremsat i parlamentet.

Den nye lov om sønlig kærlighed giver den unge mand et venskabeligt skub med ordene: *Nu skal du altså besøge din familie ofte.* (Tegning: wnxwzx.com/news.youth.cn)

Rumfart (1)

TRE TAIKONAUTER 15 DAGE I RUMMET

Kinas seneste rumrejse led i en plan om at bygge en permanent rumstation i 2020.

Af Flemming Poulsen

For femte gang har Kina sendt et bemanded rumfartøj i kredsløb om jorden. Rumfartøjet Shenzhou 10 blev opsendt den 11. juni 2013 fra rumfartcentret i provinsen Gansu.

De tre taikonauter ombord tilbragte femten dage i rummet, før de satte fødderne på kinesisk jord igen den 25. juni efter en rumrejse, der ifølge de kinesiske rumfartsmyndigheder var vellykket. Det var den hidtil længste kinesiske rumrejse.

„Et gigantisk skridt fremad i Kinas rumprogram“, skrev det statslige nyhedsbureau Xinhua. Der var nu skabt garanti for, at det er teknisk muligt for Kina at bygge en permanent rumstation, forklarede Xinhua.

Det næste store mål i Kinas rum-

program er netop at få en fuldt udbygget rumstation på plads i rummet i 2020.

Kinesiske og udenlandske medier fulgte Shenzhou 10's manøvrer tæt. Det kommunistiske partis generalsekretær, Xi Jinping, der også er Kinas statsoverhoved, mødte op på rumcentret for at ønske de tre taikonauter lykke på rejsen.

„I er det kinesiske folks stolthed. Det er en gloriøs mission, I skal ud på. I bringer den kinesiske nations drøm om at udforske rummet med jer“, lød partichefens afskedsord.

Det franske nyhedsbureau AFP skriver om Shenzhou 10's tur i rummet, at „Beijing betragter sit rumprogram, som et bevis på Kinas voksende globale betydning og stigende tekniske

Taikonaut

USA kalder sine rumpiloter for *astronaut*, Rusland bruger betegnelsen *kosmonauter* om sine, og i Kina er en rumpilot en *taikonaut*.

ekspertise og på det kommunistiske partis succes med at ændre udviklingen for det engang så fattige land“.

Det britiske nyhedsbureau Reuters skriver, at nogle undrer sig over, hvorfor Kina bruger så mange penge på at udforske rummet, når landet fortsat er et udviklingsland med et væld af problemer som fødevarer-sikkerhed, forurening og jævnligt forekommende brandkatastrofer på arbejdsplader.

„Sammenkobling og anden teknik, som Kina nu gør forsøg med, klarede USA og det tidligere Sovjetunionen for årtier siden, men Shenzhou 10 missionen vil blive det seneste bevis på Kinas voksende formåen i rummet og kommer på et tidspunkt, da budgetstramninger og skiftende prioriteter har fået USA til at holde igen med opsendelse af bemandede rumfartøjer“.

USA og Rusland opsendte i 1998, med støtte fra en lang række lande, en rumstation, hvor videnskabsfolk og andre kan arbejde i et halvt år. Kina hævder, ifølge Xinhua, at USA forhindrer Kina i at deltage i dette samarbejde, bl.a. med den begrundelse, at Kina stjæler militær teknologi fra USA.

Men det kan ændre sig, når Kina i 2020 får sin egen fuldt udviklede rumstation, skriver den britiske tv-station BBCs videnskabelige medarbejder. Europa kan måske få mulighed for at få sine astronauter med i den nye rumstation.

„Vi undersøger mulighederne for at bruge denne rumstation“, har en direktør i det Europæiske Rum Agentur sagt til BBC. „Nogle få kolleger i Det Europæiske Astronaut Center er begyndt at lære kinesisk“.

Dem 12. juni, dagen efter at Nie Haisheng, Zhang Xiaoguang og Wang Yaping havde begyndt deres tur rundt om jorden i Shenzhou rumfartøjet, fejrede kineserne på jorden en af årets helt store begivenheder, Dragebådsfesten. De tre taikonauter sendte fra rummet en hilsen til jorden: „Vi ønsker alle kinesere rundt om i verden en lykkelig dragefest“. På papiret står der: „Til lykke med Dragebådsfesten“. (Foto: Wang Sijang/Xinhua).

Rumfart (2)

ET AF DE STORE MÅL: EN KINESER PÅ MÅNEN

Status over Kinas rumforskningsprogram. Kina har øjnene rettet mod rummet. Det handler både om stormagtsstatus og national selvfølelse. Artiklen er skrevet før opsendelsen af Shenzhou 10.

Af Maria Vang Knudsen og Michael Linden-Vørnle

I de seneste årtier har Kina oplevet en markant økonomisk vækst og teknologisk udvikling, der på mange måder har transformeret landet fra primært at være et landbrugssamfund til også at rumme nogle af de mest avancerede produktions- og forskningsfaciliteter i verden. Her har ikke mindst det kinesiske rumprogram spillet en helt afgørende rolle for at vise omverdenen, at Kina har store ambitioner – og både evnen og viljen til at indfri dem. Samtidig har rumprogrammet i den kinesiske befolkning fået en nærmest ikonisk status som manifestationen af Kinas og den kinesiske reformproces' succes.

Det store gennembrud

Kina har siden 1970 med egne raketter sendt satellitter ud i rummet, men i oktober 2003 markerede kineserne sig for alvor på rumfartens verdenskort ved at gennemføre den første bemandede rumflyvning. Den dengang 38-årige Yang Liwei gennemførte en 21,5 timer lang rejse i rummet om bord på rumskibet Shenzhou 5. Efter en perfekt landing i Indre Mongoliet var Kina blevet medlem af den eksklusive klub af lande, der selv er i stand til at gennemføre bemandede rumrejser. Indtil da var det kun USA og Rusland (tidligere Sovjetunionen), der havde haft denne kapacitet.

De to næste bemandede flyvninger, der blev gennemført efter Wang Liweis rumfærd, fandt sted i oktober 2005 og september 2008. Ved flyvningen i 2005 var der ikke bare én, men to kinesiske astronauter – såkaldte taikonauter – af sted med rumskibet Shenzhou 6: Fei Junlong og Nie Haisheng.

Under den tredje flyvning, hvor besætningen var på tre mand, var der for første gang en rumvandring på programmet. Taikonauten Zhai Zhi-

gang var på en kort 14 minutters vandring udenfor rumskibet Shenzhou 7, mens hans makker, Liu Boming, også var iført rumdragt for at assistere Zhai Zhigang under rumvandringen. Således var Liu Boming halvvejs ude af luftslusen for at række Zhai Zhigang et kinesisk flag. Tredje mand, Jing Haipeng, holdt sig 'inden døre'.

Rumstation på vej

Det seneste skud på stammen i den bemandede del af det kinesiske rumprogram er de indledende øvelser til at opbygge en permanent tilstedeværelse i rummet: en kinesisk rumstation. I september 2011 opsendte kineserne testmodulet Tiangong 1, der skal bane vejen for en stor modulopbygget rumstation. Navnet Tiangong kan oversættes til 'himmelsk palads'.

Første vigtige milepæl blev allerede nået i november samme år, hvor rumskibet Shenzhou 8 succesfuldt gennemførte sammenkoblinger med Tiangong 1. Evnen til at gennemføre sammenkoblinger i rummet er en helt afgørende forudsætning for driften af en rumstation.

Shenzhou 8 var ubemandet og fjernstyret, så det næste store skridt var den første bemandede flyvning til Tiangong 1. Den fandt sted i juni 2012. Shenzhou 9 med en besætning på tre – herunder den første kvindelige taikonaut, Liu Yang – gennemførte både en automatisk og en manuel sammenkobling med Tiangong 1 og opholdt sig samlet ca. 11 dage i modulet. Ifølge officielle kinesiske kilder skal Tiangong 1 kredse om Jorden i to år – altså til og med 2013 – hvorefter

Zhai Zhigang foretog som den første kinesiske taikonaut en rumvandring uden for rumfartøjet Shenzhou 7 den 27. september 2008. Ude fra rummet vinkede han med det kinesiske flag til de millioner af tv-seere, der fulgte hans rumfærd i en direkte tv-transmission. Da han var kommet indenfor igen, havde han præsident Hu Jintao i telefonen. „Ude i det enorme rum følte jeg stolthed over vores moderland“, sagde han til Kinas leder. (Foto: Xinhua).

Liu Yang, første kvindelige taikonaut på en rumflyvning. (Foto: Xinhua)

modulet skal brænde op i Jordens atmosfære. Med erfaringer fra brugen vil kineserne omkring 2020 realisere en stor, modulopbygget rumstation.

Satellitter, sonder og raketter

Det kinesiske rumprogram er dog meget andet end rumskibe og taikonauter. Kina har programmer indenfor stort set alle områder, der handler om at udnytte det store overblik fra rummet: kommunikation, navigation og jordovervågning. Således er Kina fx i fuld gang med at udvikle sit eget satellitnavigationssystem ved navn Beidou, der vil gøre kineserne uafhængige af GPS-systemet, der jo drives af det amerikanske militær. Jordobservation handler bl.a. om at indsamle meteorologiske data og lave miljøovervågning, men naturligvis også at lave efterretningsindhentning.

De kinesiske rumambitioner begrænser sig dog ikke til Jorden. Såle-

Yang Liwei, første taikonaut på en rumflyvning. (Foto: Xinhua)

des har Kina allerede succesfuldt gennemført to missioner til Månen med de to rumsonder Chang'e-1 og Chang'e-2, der har kredset om vores nærmeste nabo i rummet. En kinesisk rumsonde til Mars, Yinghuo 1, blev sendt af sted som passager på den russiske Phobos-Grunt-mission i november 2011. Desværre nåede missionen dog aldrig ud af kredsløb om Jorden, men brændte i stedet op i Jordens atmosfære i januar i 2013.

Forudsætningen for at være en rumnation er naturligvis selv at kunne sende sine satellitter, sonder og rumskibe ud i rummet. Kineserne har udviklet en serie af løfteraketter ved navn Long March, der i perioden 2006-2012 succesfuldt har gennemført 84 opsendelser. Long March-raketterne er løbende blevet udviklet, og nye, kraftige udgaver af Long March er allerede på vej. Uden disse nye raketter vil det bl.a. ikke være muligt at realisere planerne om den store kinesiske rumstation, hvor hvert af de individuelle moduler vil veje op mod 20 ton.

Hvorfor har Kina et rumprogram?

Det er altså ganske imponerende resultater, som kineserne indenfor de seneste år har præsteret. Men hvorfor har Kina egentlig et rumprogram? Der er mange oplagte videnskabelige og teknologiske muligheder forbundet med at have et rumprogram, men for kineserne er der mere på spil end det. I Kina handler det også om national stolthed og international anerkendelse og prestige. Man vil vise verden, at Kina på alle måder er en moderne nation og samtidig tage luften ud af enhver diskussion om, hvorvidt landet er en stormagt.

Den kinesiske civilisation har en mere end fem tusind år lang historie. Det er fra Kina, verden har fået opfindelser som krudtet, kompasset, papir, porcelæn, paraplyen og meget andet. På kinesisk hedder Kina *zhong guo*, som direkte oversat betyder 'riget i midten'. Det er en gængs opfattelse blandt mange kinesere, at Kina, efter i 150 år at have været fortrængt fra sin retmæssige plads som verdens nr.

Internationalt samarbejde

Kina lægger stor vægt på internationalt samarbejde i forbindelse med rumprogrammet. Således har Rusland og Kina en samarbejdsaftale, der bl.a. gav kineserne mulighed for at få sonden Yinghuo 1 med på den russiske Phobos-Grunt-mission, som dog gik tabt. Også Europa – i form af det europæiske rumagentur (ESA) – har samarbejdet med Kina.

1, nu med afsæt i deres buldrende økonomi, deres teknologiske landvindinger og ikke mindst det ambitiøse og succesfulde rumprogram uomtvisteligt er på vej til at genindtage sin retmæssige plads blandt verdens ledende nationer.

Rumprogrammet samler nationen

Som X-faktor og håndbold VM kan lægge gaderne øde i Danmark, så gør rumprogrammets store begivenheder det samme i Kina. Millioner af kinesere sidder klistret til skærmene og følger live-transmissionerne i kinesisk tv, og særligt de bemandede flyvninger har fået stor opmærksomhed.

Kina er et gigantisk land, og der er helt enorme forskelle mellem land og by, øst og vest, rig og fattig, ung og gammel. Én ting har de fleste kinesere imidlertid til fælles, og det er en dybt rodfastet stolthed over den tusindårige kinesiske civilisation. National stolthed er en helt særlig drivkraft i Kina, og kineserne er i det hele taget meget patriotiske. Ser man på rumprogrammet i et indenrigspolitisk perspektiv, så kan man sige, at ledelsen i Kina bruger rumprogrammet til at skabe en øget national prestige og styrke den nationale følelse af fællesskab og stolthed.

Man spiller på alle tangenter, når det skal markeres, hvor betydningsfuldt og vigtigt rumprogrammet er for Kina. Det betyder blandt andet, at præsidenten deltager i alle ceremonierne forbundet med de bemandede flyvninger, som også transmitteres live på nationalt tv. Befolkningen er også blevet inddraget mere aktivt i

rumprogrammet ved, at de er blevet opfordret til at være med til at navngive de forskellige raketter, satellitter, rumskibe mm. og til at komme med forslag til, hvilke symboler de skal udsmykkes med. På trods af at det er en bekostelig affære at have et rumprogram, og at Kina på mange måder er et fattigt land, så støtter langt størstedelen af kineserne op om og er udtalt stolte af det kinesiske rumeventyr.

Trussel eller mulighed?

Kina er ved at blive en væsentlig magtfaktor i det internationale system, både økonomisk og militært. Rummet er altafgørende i militære sammenhænge i dag. Dette fordi alle større militære magter er afhængige af rumbaserede kapaciteter i form af fx satellitter til overvågning, navigation og kommunikation.

Mange har i forlængelse heraf spurgt, om de kinesiske rumaktiviteter er en sofistikeret måde at erobre verden på uden at føre krig. Hvis det er tilfældet, vil fremgangsmåden være helt i tråd med den klassiske kinesiske militærtradition og Sun Tzu, som definerer den ultimative sejr som en sejr vundet uden kamp. Det handler om at virke på fjenden så overlegent, at man fratager ham lysten til at kæmpe.

Umiddelbart er der dog intet, der tyder på, at kineserne har fjendtlige motiver. Tværtimod lægger kineserne selv vægt på, at deres rumaktiviteter har fredelige formål. Kina ønsker gennem internationalt samarbejde at udforske og udnytte rummet – ikke

Den russiske forbindelse
Det er ikke et tilfælde, at de kinesiske Shenzhou-rumskibe har en udtalt lighed med de russiske Soyuz-rumskibe bestående af et service-modul, et opholdsmodul og et landingsmodul. Shenzhou, der kan oversættes „guddommeligt fartøj“, er bygget i Kina, men russisk know-how har spillet en vigtig rolle for at realisere drømmen om et bemandedt kinesisk rumprogram.

bare for kineserne, men som de selv siger: for hele menneskeheden. Fra officiel side lægger man dog ikke skjul på, at det også i yderste konsekvens handler om at kunne forsvare den kinesiske stats suverænitet og selvstændighed. Befolkningen og regeringen er helt på linje, når det kommer til, at Kina aldrig nogen sinde igen skal ligge under for andre magter.

Kina er kendt i hele verden for sin produktion af billige forbrugsgoder, ofte i plastik, men de er også i stigende grad kendt for, at de er vanvittigt dygtige til at videreudvikle og forfine teknologi. Regeringen poster masser af penge i forskning, og rumprogrammet er bevis for landets evne til at mobilisere ressourcer til så omfattende udfordringer.

Fremtiden

Hvor er Kinas rumprogram så på vej hen? Ifølge en officiel rapport om kinesiske rumaktiviteter, der udkom kort før nytår 2012, er der flere væsentlige mål i sigte. Den fortsatte udvikling af de grundlæggende kapaciteter inden for rumindustrien og rumforskningen er næsten en selvfølge for at kunne holde dampen oppe. Konkrete målsætninger er bl.a. at færdiggøre Beidou-navigationssystemet

met i 2020 og at skabe et globalt system til jordobservation, der kan give en stabil, vejruafhængig 24-timers overvågning.

I forhold til rumforskningen vil der bl.a. være fokus på Månen, hvor de næste trin i udforskningen vil være landsætningen af en robot og derefter en mission, der kan returnere prøver til Jorden. Der er dog ikke kun ubemandede månemissioner på tapetet. Således nævner rapporten, at Kina vil gå i gang med planlægningen af en bemanded mission til Månen. Både disse og andre fremtidige mål vil uden tvivl blive nye, store milepæle i den nationale kinesiske bevidsthed.

Referencer:

China's Space Activities in 2011, Information Office of the State Council, People's Republic of China, december 2011.

Maria Vang Knudsen er sprogofficer og konsulent i kommunikation og kompetenceudvikling samt cand.mag. i historie.

Michael Linden-Vørnle er astrofysiker, (ph.d.) og chefkonsulent ved Institut for Rumforskning og -teknologi ved Danmarks Tekniske Universitet (DTU Space).

Kunder i et indkøbscenter i Chongqing følger den direkte transmission af Zhai Zhigangs rumvandring i 2008. (Foto: Xinhua).

Unge kommunisters dilemma

MISTANKE OM MOTIVET TIL PARTIMEDLEMSKAB

Kynisme eller ønsket om at gøre noget godt for samfundet?

Af Anders Sybrandt Hansen

I denne artikel vil du støde på tre unge kvinder, en ung mand, en del latter, en mængde resignation og nogen angst. De unge mennesker er alle universitetsstuderende i Beijing. Tre af dem er desuden medlemmer af Kinas Kommunistiske Parti.

Det er januar 2010, og jeg befinder mig i en café i Haidian-kvarteret i det nordvestlige Beijing sammen med Zhu Ting og Liang Yaying. De to unge kvinder studerer begge på Beijing Foreign Studies University. Vi drikker te og diskuterer, hvilke grunde kinesiske

studerende har til at søge om optag i kommunistpartiet. Liang Yaying opgav undervejs i processen, men Zhu Ting har, lige siden hun gik i gymnasiet, langsomt arbejdet sig ind i partiet. Efter at have modtaget undervisning på en lokal partiskole, og ved hjælp af anbefalinger fra eksisterende medlemmer, fik hun i 2009 endelig fuldgældigt partimedlemskab.

Partimedlemmets latter

Jeg spørger hende derfor, hvilke opgaver og ansvar partimedlemmer i dag står med.

„Hmm.. hvordan skal jeg forklare det her?“, svarer hun. „Du skal først og fremmest være et godt forbillede. Du skal lede folk med et godt eksempel. Hvad ellers?“, fortsætter hun. Hun overvejer et øjeblik og udbryder så: „Tjen folket!“. I samme nu bryder hun ud i latter og sender sin veninde et hurtigt, stjålet blik.

Jeg er forundret. For hvordan skal jeg forstå hendes latter? Er den et udtryk for ironi, for kynisk distance eller noget helt tredje?“

„Tjen folket“ er uden tvivl partiets mest ikoniske slogan gennem tiderne. Det er et budskab, som personificeredes i Lei Feng, den arketypiske, selvopofrende partikadre, der tjente som forbillede i partipropaganda i 1960'erne. Lei Feng er et nærmest overmenneskeligt selvopofrende forbillede, det er umuligt at leve op til, så måske er det grunden til, at Zhu Ting slår en latter op? På den anden side er Lei Feng et temmelig bedaget forbillede, som ikke længere har samme aura over sig.

Jeg fortæller Zhu, at jeg ikke kunne undgå at bemærke hendes latter, og spørger hende, hvorfor hun grinte.

Hun svarer: „I hvad jeg har sagt indtil nu, har jeg talt ud fra partiets principper, ud fra hvordan det burde være. Men jeg formår endnu ikke selv at gøre tingene på den korrekte måde. Det handler stadig kun om mig selv. Jeg forfølger stadig mine

egne mål, for jeg har endnu ikke nået det niveau“.

Hun grinte med andre ord måske kun af beskedenhed, fordi hun endnu ikke selv var nogen Lei Feng? Jeg er ikke helt overbevist, så jeg spørger hende, om hun mener, at almindelige mennesker i dag ser partikadrer som forbilleder. Hun svarer uden tøven: „Ved du hvad, jeg tror ikke, at almindelige mennesker – mange almindelige mennesker – for tiden er venligt stemt over for Partiet, for der er måske virkelig megen korruption på spil“.

Medlemskab uden overbevisning

Det er ikke noget kontroversielt budskab, at der er for megen korruption inden for den kinesiske stat. Det har der været bred enighed om siden 1980'erne, og problemet dækkes i dag i stort omfang i de kinesiske medier. Men svarene på, hvordan folk i almindelighed opfatter partiet, peger imidlertid på noget interessant. Ved siden af forbilledet, Lei Feng, findes en helt anden og modsat opfattelse af partikadrer som korrupte opportunist, der kun taler i floskler, alt imens de bevæger sig fra festmiddag til festmiddag.

Siden 2002 har partiet fokuseret på at rekruttere medlemmer fra den nye middel- og overklasse, heriblandt universitetsstuderende. Man kan således ikke uden videre melde sig ind i partiet. Kun hvis partiet vurderer, at man har talenter, staten har brug for, har man en chance for at opnå medlemskab. Når en studerende i dag går ind i partiet, fortæller det os derfor ikke meget om vedkommendes politiske overbevisninger. I stedet fortæller det os, at personen har opnået partiets anerkendelse.

Et godt eksempel på distancen mellem partiets officielle ideologiske program og partirekrutterernes opfattelse stødte jeg på i en samtale med et andet nyt partimedlem, Chen Hua-

Soldaten Lei Feng, der døde som 21-årig i 1962, fremvises stadig af det kommunistiske parti som et mønster til efterfølgelse for nutidens unge medlemmer af partiet. På plakaten står der: „Tag ved lære af Lei Feng“ (gul tekst) og „Tjen helhjertet folket“ (rød tekst). Lei Feng hyldes af partiet, fordi han var uselvisk og parat til at ofre sig selv for at hjælpe andre.

chinese posters.net

li. Fire gange årligt, fortalte hun, skal hun indlevere en kort rapport til sin partiafdeling om sine politiske refleksioner og ideologiske udvikling. Men virkeligheden var noget anderledes. I stedet for troligt at overveje emnet ville Chen Huali udskyde indleveringen til sidst på året og så aflevere de fire rapporter samtidigt.

„Jeg finder noget ’embedsmandsprog’ på internettet til inspiration – det vil sige, som jeg kopierer”, forklarede hun. Men er der da ingen, spurgte jeg, der læser, hvad du skriver? Med et stort smil rystede hun på hovedet og svarede: Nej. Det var afgjort ikke hendes indtryk.

Store fordele ved medlemskab

Hvis ikke det er på grund af deres overbevisninger, hvorfor søger studerende da ind i partiet? Den brede opfattelse i dag er, at det sker af rent egennyttige grunde. Et partimedlemskab er bekvemt, hvis du vil drive forretning, fordi det bl.a. giver dig et politisk netværk. Medlemskab kan give dig forrang i konkurrencen om at blive optaget på de mest attraktive kandidatuddannelser. Det er uundværligt, hvis du går efter en karriere i staten. Med et job i staten kan du også sikre dig en overkommelig, statsligt subsidiert husleje i Beijing, hvor lejepriserne er eksploderet de seneste år. Statens funktionærlønninger er ikke i sig selv prangende, men med penge under bordet fra de borgere, du skal betjene, kan din reelle indkomst hurtigt flerdobles.

Personlige grunde til medlemskab

Nogle studerende partimedlemmer fortæller dog en anden historie. Som Zhu Ting, da jeg til sidst i mit interview med hende spurgte, hvilke mål hun personligt havde med at søge ind i partiet.

„Jeg håber, at jeg en dag, når jeg har kompetencerne og autoriteten til det, vil kunne hjælpe folk omkring mig. Jeg håber, jeg en dag vil kunne tjene folket”, svarede hun. I denne omgang var der ingen latter.

Zhu Ting er ikke alene om at ad-

skille sine personlige bevæggrunde fra det generelle billede. Wang Yifan, der studerede statskundskab på Beijing Universitet, forklarede mig ligeledes, at han ikke var som de andre. Mens de fleste i dag kun søger ind i partiet af selviske grunde, sagde han, havde han gjort det for at kunne gøre noget godt.

„Hvis du vil skabe et retfærdigt samfund, er du nødt til at melde dig ind i partiet”, forklarede han mig: ”Kun med adgang til partiets ressourcer, har du en chance for at nå dine mål. Hvis ikke du er medlem, vil du blive marginaliseret”.

Bange for at blive korrump

Nye medlemmer af det kommunistiske parti står i dag i en prekær situation. På den ene side udtrykker medlemskabet, at staten anerkender deres talenter – og der følger en række betragtelige praktiske fordele med medlemskabet. På den anden side støder de ofte på mistanken om, at de kun er gået ind i partiet af selviske grunde for kynisk at udnytte deres nyfundne politiske kontakter til personlig økonomisk vinding.

De unge mennesker, jeg talte med, var alle klar over, hvordan andre studerende opfatter partimedlemmer: Nok er de talentfulde, men de er formentlig også egoistiske og korrupte. Faktisk var de nye partimedlemmer som helhed enige i det generelle billede, så længe det drejede sig om andre partirekrutter end dem selv. Denne mistanke stillede dem i et dilemma mellem deres ønske om at kunne gøre noget godt for samfundet og forventningen om, at de kun efterstræbte egen vinding. Men hvor Zhu Ting og Chen Huali nøjedes med at nedspille deres tilknytning til partiet, følte Wang Yifan nærmest, at han måtte undskylde, at han var partimedlem:

„Jeg er virkelig ikke som de andre, for jeg mener faktisk, at marxismen har noget at lære os. Og selvom jeg ikke ved, om det egentlig er tilfældet, så kalder partiet sig i det mindste et marxistisk parti”.

I gymnasiet havde Wang været en stor tilhænger af det kommunistiske

parti, men hans tilslutning var senere begyndt at vakle. Det var tydeligt for mig, at hans medlemskab bekymrede ham på den ene eller anden måde vis. Jeg spurgte ham derfor om det. Han var ængstelig for sin fremtid, forklarede han: „Selvom jeg har gode idéer nu, er dét, jeg frygter mest, at jeg ikke vil kunne fastholde mine overbevisninger og principper, men alt for let vil lade mig føre med strømmen”.

Men hvad mente Wang med at flyde med strømmen? Han var angst for selv med tiden at blive korrump.

„Det, jeg tænker på, er nogle af de forkerte ting, der foregår i embedsværket, såsom vennetjenester og bestikkelse. Det er ikke til at holde fast på ens principper, når man presses fra alle sider. Det er specielt slemt i de politiske kredse. Dine kollegaer vil gøre alt for en forfremmelse, mens din karriere vil stå i stampe, hvis du holder fast på dine principper”, fortalte han. „Det føles enormt uretfærdigt, og under de omstændigheder er det alt for let at give efter og selv begynde at gøre den slags ting”.

Anders Sybrandt Hansen holder foredrag i Dansk-Kinesisk Forening torsdag den 24. oktober 2013. Se omtale af foredraget på bagsiden af bladet.

Antropolog Anders Sybrandt Hansen, ph.d., er ansat på Aarhus Universitet, hvor han arbejder på et postdoc projekt om kinesiske studerendes erfaringer før, under og efter studieophold i Danmark.

Ung digter

TRE DIGTE AF EN NY ALVORLIG STEMME

Sheng Xing

Fortryd og forfør

Elsk en sten, fortryd det ikke
Elsk en djævelsk kvinde, fortryd det ikke
Spring ned i den dybeste afgrund, fortryd det ikke
Spring op på et sørøverskib, fortryd det ikke
Drik det giftigste pesticid, fortryd det ikke
Begå den frygteligste forbrydelse, fortryd det ikke
Pral, så himmel og jord skælver, fortryd det ikke
Forfør havet til at fryse til is
Forfør et isbjerg til at smelte
Forfør en flagermus til at blive god igen
Forfør en skøge til at blive nonne
Forfør et dampbarn til at fordybe sig
Forfør et stædigt æsel eller forfør en kynisk gammel mand
Forfør Gud eller forfør en lille hårdhalset myre
Forfør Helvedets konge til selvmord
Forfør dig selv ind i en rolig søvn

后悔与说服

爱上一块石头不后悔
爱上一个母夜叉不后悔
跳入万丈深渊不后悔
乘上脏船不后悔
喝下剧毒农药不后悔
犯下滔天罪行不后悔
夸下惊世海口不后悔
说服大海结冰
说服冰山融化
说服一只蝙蝠改邪归正
说服一个荡妇削发为尼
说服一个多动的孩子思考问题
说服倔驴或者说一个怪老头
说服上帝或者说一只坚硬的小蚂蚁
说服阎王爷自杀
说服自己安静的睡去

Sheng Xing

Kunne jeg elske en rotte?

Kunne jeg elske en rotte?
Elske dens små svigefulde øjne?
Elske dens skidne pels?
Elske den små tynde tæer?
Elske dens hvinende piv, når det gør ondt?
Elske dens kvalmende ånde?
Elske dens dystre skygge?

Hvis vi forelsker os i hinanden
Må vi lægge ryg til bagtalelse, rygter,
fornedrelse
Og konstant spot.

Hvis den dør i sit hul
Må jeg drage mit sidste suk samme sted
Jeg, som er det eneste menneske
I den vide verden, der har elsket den

我会不会爱上一只老鼠

我会不会爱上一只老鼠
爱上它狡诈的小眼睛
爱上它肮脏的皮毛
爱上它细细的脚趾
以及它受到伤害时发出的吱吱的叫声
爱上它恶心的口气
爱上它溜溜的背影

如果我们彼此相爱
背负着诬蔑、谣言、诋毁
一级无休止的嘲讽

如果它在洞内死去
那么我这全世界唯一爱它的人
也伏在洞口奄奄一息

Sheng Xing

Historien om et letsindigt gespenst

Et letsindigt gespenst
Kunne til sidst ikke holde gravens ensomhed ud
Og dukkede op i dagens lys på gader og stræder

Med sit afblegede blonde hår
Og oprullede bukseben
Nynnede han en gravhymne

Han mødte en fremmed ung kvinde
Og spurgte om vej til et sted, som slet ikke fandtes
Da hun rystede på hovedet, vrængede han fändenivoldsk
Og gled tilbage i menneskemængden

Men solens kogende varme
Var mere end han kunne klare
Og snart sank ham sammen på gaden

Han blev båret til hospitalet
Sendt videre til kapellet
Og smidt ind i krematorieovns brændende ild

Til sidst var han kun en bunke aske
Fra det øjeblik var han væk
Forsvundet for evigt fra denne verden
Ja, selv i graven var der ikke plads til ham længere

Dette blev det letsindige gespensts endeligt
En historie om et gespensts letsindige omgang med forbuden frugt

一个莽撞的冒失鬼
终于有一个鬼
忍受不了坟墓寂寞
在白天来到大街上

他染着黄头发
换着裤管
哼着哀乐

他向一个陌生的姑娘
打听一个根本不存在的地质
姑娘摇了摇头
他扮了鬼脸又汇入人流里

但他很快就经受不住
阳光的炙晒
瘫到在了大街上

他被抬进了医院
又被送到了太平间
后又被扔进了火葬厂的炉膛

最后化作了一小堆灰烬
从此永远消失
人间不见了他
坟墓中也没有了他的位置

这就是一个冒失鬼的下场
一具冒失鬼自食其果的故

Digtene er oversat af Susanne Posborg som en hilsen til
Kinabladets sproginteresserede læsere. Susanne er ekstern
lektor ved Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet.

成
兴

Sheng Xing

er en alvorlig, ny stemme i samtidig kinesisk litteratur. Hans
poesi udspringer af en intens personlig indre verden. Sheng
Xing er født i 1978 og vokset op i provinsen Shandong, hvor
han fortsat bor og arbejder. Han begyndte at skrive i gymnasiet
og skriver fortsat poesi ved siden af et kontorjob, som han med
sine egne ord beskriver 'som uden forbindelse' til hans poesi.
Susanne Posborg

Til fods med oppakning i bjergene

LANDSBYBOERES HJÆLP TIL JORDSKÆLVSOFRE

Mange landsbyer i Lushan amt i provinsen Sichuan var afskåret fra omverdenen efter et kraftigt jordskælv den 20. april 2013. Alle veje og stier i det bjergrige område var blevet ødelagt, lastbiler måtte opgive at nå frem med hjælp til de mange tusinde landsbyboere, der var blevet hjemløse ved jordskælvet.

Beboerne i et par ubeskadigede landsbyer besluttede at bringe hjælp til jordskælvsofrene. Det måtte foregå til fods. 300 landsbyboere meldte sig til hjælpeaktionen. Landsbyboerne bragte ifølge nyhedsbureauet Xinhua 40 ton forsyninger til 2000 jordskælvsofre.

Fotografen Li Ziheng fra nyhedsbureauet Xinhua fulgte efter de frivillige. Fire af hans billeder bringes her.

Ifølge en officiel statistik døde 193 ved jordskælvet og 12.000 blev hjemløse.

En militssoldat og en landsbyboer hjælper den 83-årige Zhang Zhizhen med at redde hendes forråd af brødkorn fra at gå tabt i ruinerne. (Foto: Xinhua/He Junchang).

Nobelpristageren Mo Yans romaner

ET FORFATTERSKAB OM OG TIL EN INTERESSANT TID

Store begivenheder i Kinas nyere historie skildret ud fra en almindelig borgers perspektiv.

Af Mads Rosendahl Thomsen

Mo Yan modtog nobelprisen i litteratur i 2012 og fik dermed det største spotlys, som den litterære verden er i stand til at tænde. Han blev i nogle danske medier præsenteret som aldeles ukendt, men selvom han ganske vist først nu oversættes til dansk, så havde både nordmænd og svenskere haft mulighed for at læse ham i oversættelse, ligesom Howard Goldblatts mange oversættelser til engelsk har været ude i mere end et årti. Alleerede i 2001 er coveret til en udgivelse prydet med rosende ord fra Amy Tan og Kenzaburo Oe, der udtaler sig særdeles positivt om den dengang relativt unge forfatter.

Mo Yan er født i 1955, og han er således ikke givet nobelprisen ud fra en betragtning om, at det var ved at

være sidste udkald for en rejse til Stockholm.

Tildelingen af prisen var også omfattet af en vis kontrovers, idet Mo Yan ikke blot stadig bor i Kina og udgiver under den kinesiske censur, men også er medlem af kommunistpartiet. (Se mere om dette i Anne Wedell-Wedellborgs glimrende introduktion til Mo Yan i nettidsskriftet baggrund.com, hvor hun også skriver om flere af Mo Yans romaner).

Han blev forsvaret af blandt andre den unge forfatter Xiaolu Guo, der mest bor i Vesten, men som ikke er i eksil. Hun pegede på, at der også er en nobel udfordring i at skrive inden for systemet, og at skrive til de mennesker, som har gennemlevet de samme omvæltninger som Mo Yan. Samtidig må man også holde fast i, at Mo Yans roste forfatterskab jo ikke pludseligt bliver dårligere af, at han bliver tildelt litteraturens største pris.

Hvis man skal se på hvilken aktivisme, der ligger i tildelingen, så ligner det ikke så meget en blåstempling af det kinesiske styre som en kanonisering af et kritisk forfatterskab, i nogen grad på samme måde som Orhan Pamuk fik prisen og blev endnu mere besværlig for tyrkiske nationalister. Hvis man vil sole sig i omverdens beundring, må man også tage den kritiske historie med. Det svenske Akademi's permanente sekretær, Peter Englund, er da heller ikke kendt for at være en glødende kommunist, for nu at sige det mildt.

Kina har, som læserne af dette blad naturligvis ved, været igennem enorme forandringer og menneskelige katastrofer i de sidste mange, mange år. Den japanske besættelse, borgerkrigen, det store spring fremad, kulturrevolutionen og den enorme migrationsbølge som følge af det økonomiske boom og omstillingen til markedsøkonomi er blot hovedoverskrifter i et samfund så omskifteligt, at man som udenforstående knapt kan begribe det. Deraf følger også en af

fascinationerne ved Mo Yans forfatterskab, for det er gennemsyret af favntag med disse store begivenheder og af at skildre dem ud fra den almindelige borgers perspektiv.

Mo Yans egen opvækst er præget af, at han blev født umiddelbart før det store spring fremad, og hans barndomsår var derfor præget af sult og af den uro, som et barn kan fornemme, men ikke begribe. Han tilhører også en generation, der, i modsætning til den eksilerede nobelpristager Gao Xingjian, endnu var helt unge under kulturrevolutionen, og som først under rekonstruktion i slutningen af 1970'erne var nået til den alder, hvor de kunne debutere som forfattere, og hvor der igen var mulighed for at skrive og udgive, om end med mindre frihed efter 1989.

Mo Yan har da så også i den grad benyttet sig af lejligheden til at skrive. Elleve romaner og mere end hundrede noveller, foruden dramatik, har han produceret, og jeg er, som de fleste, ikke bekendt med hele produktionen. Det, som står klart dog, er, at Mo Yan skriver om alle tumultariske perioder i Kinas nye historie, og at han beskriver fortrædeligheder og korrupsion. Han gør det også, som en konsekvens af censuren, uden at give Mao Zedong skylden. Men vigtigere er det måske, at han giver et indtryk af, hvordan den almindelige person forsøger at begå sig i en verden, hvor man ikke er klar over, om de normale spilleregler gælder, og hvordan man kommer til at sprælle i historiens store net. For uanset hvordan man beskriver de store omvæltninger på afstand og med ubegribelige tal for tab af menneskeliv og for ødelagte liv, så er der altid en hverdag, hvor folks fundamentale begær og det livssyn, som de er vokset op med, udgør det liv, der leves.

Det kan så være udfordret som i *Hvidløgballaderne* fra 1988, hvor et landbosamfund i et udfald af bizar planlægning skal til udelukkende at

Mo Yan fik nobelprisen i litteratur for 2012. Her er han fotograferet ved overrækkelsen i Stockholm i december 2012. (Foto: Xinhua)

dyrke hvidløg, hvilken som så mange andre forsøg på ekstrem planlægning – udryddelsen af spurve, lynoprættelse af jern- og stålindustri – i reglen går gruelt galt. Samtidig er det en stærk skildring af vold, tortur og ydmygelse sat i værk af partifunktionsnærer, og som ikke mindst i arbejdslejre og fængsler knækker og dehumaniserer folk. Romanen er den første, som kommer på dansk, og den er af flere grunde velvalgt. Dels for sin stærke skildring af en ulige kamp mod et system, som ikke er til at gennemskue, og hvor ideen om hvem det hele skal være til gavn for, er et i teorien og noget andet i praksis, men også for dens relative nærhed til vor tid i beskrivelsen af en epoke, der for den almene læser ikke står så klart som Mao-tidens store omvæltninger.

Andre romaner er den tidlige og filmatiserede *Red Sorghum* om særligt den japanske invasion, *Wide Hips and Big Breasts*, der går endnu længere tilbage i Kinas historie i det tyvende århundrede, og *Life and Death are Wearing Me Out*, som trækker læseren gennem Kinas nye historie, fortalt gennem en række metamorfoser hos hovedpersonen, som dør og genfødes som en række forskellige dyr. Den glimrende novellesamling *Shifu, You'll Do Anything for a Laugh* skal også nævnes, ikke mindst for et glimrende forord af Mo Yan selv, hvor han giver sit synspunkt på sit forfatterskab.

Det er karakteristisk for Mo Yan, at han ikke er bange for at skildre vold og ydmygelser, som også har en historisk baggrund. Han er heller ikke hverken bornert og sexforskrækket, men bruger menneskets drifter som en demonstration af, hvordan systemer ikke kan tæmme det. Endelig er han i sine fantasifulde historier med til at gøre op med en dominerende idé hos først og fremmest det kinesiske statsapparat om, at socialrealisme er den rigtige litterære form.

Jeg har undervist i nogle af Mo Yans noveller i en årrække, og i min egen forskning har jeg skrevet om forfatterskabet i min bog *The New Human in Literature*, som handler om tre måder at tænke menneskelig forandring på.

Først som en åndelig frigørelse, der var udpræget i slutningen af det 19. århundrede og begyndelsen af det tyvende. Det efterfølges af en idé om samfundsmæssig forandring, som langt fra forblev en idé, men især satte sig spor i Rusland, Kina og Cuba med eksplicite ideer om, at man gennem forandring af samfundet også kunne skabe et nyt menneske. Endelig står vi så over for det, jeg har kaldt den posthumane horisont, hvor bioteknologi og teknologi i det hele taget tegner nye og ofte bekymrende perspektiver for mennesket.

Mo Yan er i den forbindelse interessant af flere grunde. Dels fordi han skildrer et samfund præget af ideen om radikal forandring og de mange problemer, som denne forandring skaber. Men det er ikke det, som gør ham særlig. Det er derimod hans mange måder at tegne modbilleder til de forsøg på kontrol af udviklingen og på forsøgene på at reducere verden til et historieløst sted, som ikke tager hensyn til det sociale netværk, som mennesker konstant bygger op og videre på. Som han formulerer det, så er det komplekse og farverige liv i en landsby som et stort stykke litteratur, der er svært at afslutte og endnu sværere at forstå.

Et af hans mange svar på denne situation er at tage fat i grænsen mellem mennesker og dyr. Det gøres på flere niveauer. Som en udstilling af den udprægede retorik, hvor man taler om sine fjender som dyr, som i en novelle krydres med, at en mand vil udtage galdeblærer fra henrettede til brug for en kur til sin mor. Dehumaniseringen af de andre får dermed følge af et tabu, som i novellen får fatale konsekvenser for den, som skulle helbredes. Der er også besynderlige fortællinger, hvor han lader en kvinde føde et barn, der i novellens logik må være halvt ulv og halvt menneske, eller lavkomiske fortællinger med beskrivelsen af en kvinde, der søger tilflugt i et træ og opfører sig som en fugl, indtil hun bliver skudt ned, ud fra det etisk tvivlsomme argument, at man har lov til at skyde fugle.

En tredje novelle begynder med en

realistisk beskrivelse af nogle børns kummerlige ophold i en lejr under det store spring fremad, hvor de bliver nødtørftigt passet, mens deres forældre bygger jernbaner. Børnene bliver på et tidspunkt overladt til sig selv, og fortælleren drikker forgiftet brakvand, som får ham til at hallucinere. Derpå slår novellen over i en fantastisk fortælling om, at han møder en dreng, der kan spise jern, og de får blandt andet gjort kål på en pistol med deres nærmest overmenneskelige evner.

Mo Yan er også kritisk overfor udsættelse af nyfødte pgebørn, der blandt andet som følge af et barnspolitikken har medført et i visse regioner enormt og unaturligt misforhold mellem drenge- og pigefødsler, helt op til tres procent flere drenge. I en verden, hvor skanninger af køn bliver lettere og lettere, er det en faktor, som kan få enorm indflydelse på samfundet. Mo Yan berører såmænd også kort ideen om fremtidige udviklinger med referencer til hjernepiller, som kan få mennesket til at blive et helt andet, noget, som kun rykker tættere på med den accelererende udvikling i bioteknologi.

Mo Yan viser sig også i spørgsmålet om forandring af mennesket som en klassisk forfatter. Han er optaget af, at liv altid finder sted konkret og finder sin skønhed i hverdagen, og han skriver om det med respekt for, at folk har brug for deres historie, fordi det er den identitet, vi har, men at man ikke bare kan forvente og heller ikke håbe på, at verden går i stå. Og så gør han det med sin egen grundtone i et langt hen ad vejen realistisk univers, som dog får nogle forunderlige og fortryllende indspark af mystiske hændelser, som dog ikke altid ser så mystiske ud, når man ellers tænker på, hvad der er sket i Kina, bare i Mo Yans livstid.

Mads Rosendahl Thomsen er lektor i litteraturhistorie, ph.d Aarhus Universitet

Forlagenes nye verden

VICEFORLAGSDIREKTØREN ER MILLIONÆR

Af Anne Wedell-Wedellsborg

Der er penge i kinesisk litteratur. Hør bare:

„Far gik hen til et bord, der var dækket af et lagen. Da han trak det til side, viste der sig høje stabler af et 100-yuan sedler. De var samlet i små bundter med røde elastikker på titusind yuan. Disse var bundet sammen i bundter på hundredetusind yuan, som igen var samlet til store

Guo Jingming, Kinas rigeste forfatter, millionær og vicedirektør for et forlag. Her fotograferet ved et møde med pressen i 2010. (Foto: China Foto Press).

bundter på en million yuan, der hver var bundet med røde silkebånd, formet som dekorative sommerfuglesløjfer. (.....). I kister, kufferter, papkasser og poser under sengen, under bordet, bag døren lå der penge i stakkevis”.

Citatet er fra Yan Liankes sort-poetiske roman *Ding zhuang zhi meng* 2005 (på dansk Landsbyens Blod 2011, anmeldt i Kinabladet nr. 54, red.) om aids-epidemien i Henan-provinsen. Den fattige far fra den sygdomsramte landsby er på besøg hos sin søn, blodkøbmanden, der først blev rig på at købe og sælge blod fra bønderne, så endnu rigere på at sælge kister til de aids-døde for derefter at tjene yderligere på at arrangere såkaldte skyggebryllupper, dvs. bryllupper mellem afdøde, som ikke nåede at blive gift i levende live, og endelig, hen mod bogens slutning, tager fat på endnu et lukrativt forretnings-eventyr, nemlig som jordspekulant til gravpladser.

Yans dystre, halvt dokumentariske, halvt allegoriske fortælling om pengegrådighedens og korruptionens dødbringende omkostninger er en af mange kinesiske samtidsromaner, som tematiserer effekterne af det hæmningsløse profitjageri og den moralske deroute, som ifølge mange intellektuelle er fulgt i kølvandet på den galopperende markedsøkonomi.

To brødre og de økonomiske reformer

En anden af Kinas kendteste forfattere, Yu Hua, begynder og slutter sin seneste roman, bestselleren *Xiongdì* 2005-06 (Brødre, eng. Brothers 2010) med denne scene:

Liu Guangtou, entreprenør, milliardær, Liu-bys matador, sidder på sit berømte forgyldte toiletsæde og planlægger, hvordan han vil spendere 200 millioner yuan på en tur ud i rummet med den russiske rumfærge. Han lukker øjnene og forestiller sig selv svævende i kredsløb i det endeløse tomme rum, mens han betrag-

ter den pragtfulde blå planet under sig – lige indtil han kommer i tanker om, at han ikke har en eneste slægtning tilbage på denne jord. Hans sidste og nærmeste, stedbroderen, er reduceret til nogle få gram aske i en lille træeske.

Således pointeres allerede fra første side bogens tema: rigdom, materialisme og ensomhed, kontra familieværdier og menneskelige relationer.

Ikke alle anmeldere var lige begejstrede for denne roman, hvilket især skyldtes, at Yu Hua i sin særlige burlesk-lakoniske stil sidestiller kulturrevolutionens ideologiske vanvid med nutidens materielle amokløb (første del af bogen handler om kulturrevolutionen), men også hans „ukritiske” fremstilling af hovedpersonen, Liu Guangtou. Allerede som barn blev Liu Guangtou berømt og berygtet i den lille by, da han udspionerede pigerne på byens offentlige lokum. Det lykkedes ham at få et glimt af byens smukkeste bare numse, tilhørende den lokale skønhed, Lin Hong. Den indgående, detaljemættede beskrivelse af dette syn sælger han hele 56 gange til byens mandlige beboere, formedelst en skål nudler fra hver.

Således er vi fra starten præsenteret for de to hovedtræk i hans karakter: libido og forretningstalant. Liu er fræk, grov og handlekraftig, i direkte kontrast til broderen, Song Gang, som er passiv, beskedent, kultiveret, bebrillet. Og romanen lader ingen tvivl om, hvem fremtiden tilhører: Liu Guangtou bliver selve indbegrebet af Kinas økonomiske reformer. Gennem salg af skrald og brugt japansk tøj i vestlig stil bygger han sin formue op og får sat fut i hele byen. Styrtende rig og vidt berømt arrangerer han en landsdækkende skønhedskonkurrence for jomfruer, som han bogstaveligt talt nedlægger – ingen af dem viste sig i øvrigt at være jomfruer, da det kom til stykket. Altså lige så falske som alt det andet. Men who cares...

Den mørke side af de økonomiske

reformer repræsenteres af broderen, Song Gang, som mangler ethvert initiativ, mister sit job og bliver hyret af en svindler til at sælge brystforstørrende creme. Som reklame får han selv på-opereret et kunstigt bryst. Syg og feminiseret ender han med at begå selvmord, da han erfarer, at hans kone, den smuk-numsede Lin Hong, er ham utro med broderen.

Satiren eller farcen er så tyk som hovedpersonens tegnebog, og tragedien drukner i et væld af groteske situationer, undertiden af rabelaiske dimensioner, andre gange med spids ironisk brod mod sociale fænomener i det knap så forandringsparate kinesiske bagland.

Når Yu Hua af nogle er blevet skolet for her at have benyttet sig af „hysterisk realisme“, skyldes det hans status som berømt, seriøs forfatter, af hvem man forventer opbyggelig morale og socialpsykologisk indføling. (En anmeldelse af Yu Hua: China in Ten Words“ blev bragt i Kinabladet nr. 53, red.).

Arbejdspladsernes romaner

Samme krav stilles ikke til de mange, særdeles populære romaner fra arbejdslivets pekuniære slagmarker, tilsyneladende skrevet efter arbejdstid på baggrund af forfatterens egne erfaringer, ofte med ordet dagbog i titlen til at styrke autenticiteten. Således hele genren af *zhichang xiaoshuo*, arbejdspladsromaner, med underkategorier såsom handelskrigsromanen, finansromanen, børsromanen osv. med titler som „Du Lalas forfremmelses dagbog“, „Regeringsemdsmand Hou Weidongs dagbog“, „Kinas fattigste fyrs dagbog om vejen til rigdom“ eller „Fælder og forbindelser“ om lyssky relationer mellem partiet, embedsværket og business verdenen.

Snarere end som ren underholdning fremstår mange som hjælp til selvhjælp, guides til succes på jobbet darwinistiske kampplads. Hvor en vestlig læser umiddelbart vil føle sig pirket på smilebåndet og ane en humoristisk overdrivelse, er satiren måske mindre øjenfaldende for en opadstræbende kineser med albuer

ne i orden, som skal begå sig i det postsocialistiske konkurrencesamfund.

Den anden kanal

Så ja, der er penge i kinesisk litteratur. Det har ikke mindst de private bogentreprenører, *shushang*, udnyttet. Men hører vi ikke altid, at i Kina er alle medier statsejede og kontrollerede? Jo da, men det faktisk tages med et meget stort gran salt. Kommersialiseringen og den private foretagsomhed blomstrer ikke kun i industrien og i romanernes plots, men også i selve forlagsverdenen.

Her udgør den officielt forbudte, såkaldte „anden kanal“ – *di er qudao* – efterhånden en anseelig del af bogmarkedet. Det fungerer på den måde, at de økonomisk trængte statslige forlag, som får tildelt ISBN numrene, sælger dem videre til private entreprenører, som så tager sig af hele udgivelsesprocessen, fra manuskript til publikation, distribution, lancering og mediedækning.

Den anden kanal opererer via landsdækkende netværk af forbindelser, hvor de særligt initiativrige aktører er kendt som bogkonger, *shuwang*. Det er svært at sætte nøjagtige tal på, hvor mange af de ca. 325.000 årlige titler der udgives via den anden kanal. I 2007 skønnedes det, at der opererede mellem fem tusind og tredive tusind private bogentreprenører.

Den anden kanal kaldes undertiden den hvide kanal, ikke at forveksle med den sorte kanal, der opererer undergrund uden licenser, mest med piratkopier og forfalskede manuskripter.

En romanfigurs forlagseventyr

De private bogentreprenører udgør i sig selv gode historier.

Zhongguo Shushang (Kinesisk bogforhandler), en roman af Yang Zhijun fra 1996, skildrer hovedpersonens kometagtige karriere i den uofficielle bogindustri. Vi begynder i 1970'erne, hvor han som barn tjener penge ved at udleje tegneseriehæfter til andre børn. Han bliver så medhjælper i den lokale afdeling af den statslige

distributionskæde Xinhua, men starter snart sin egen private gesjæft ved hjælp af bøger, han underhånden anskaffer til en gros-pris, først fra Xinhua, derefter direkte fra forlagene. Han organiserer gadesalg og skaber et netværk af bogforhandlere, som inden længe reelt styrer distributionen i store dele af Nordkina.

Men dette er kun starten på hans karriere. Han indser, at den virkelige profit ligger i selve publikationsledet. Gennem forbindelser i statslige forlag skaffer han ISBN numre til favoritpriser, og da forfatterhonorarer ikke er noget at tale om (vi er nu i 1980'erne) og da slet ikke, når det gælder piratkopiering af udenlandske titler, er der kun udgifter til trykning, papir og design. Distributionen står han jo allerede for. Pengene vælter ind, og gennem smarte forretningsmetoder, piratudgaver af populære Taiwan- og Hongkong-forfattere, tyveri af andre forlags titler, personlige forbindelser og underhåndsbetaling til ansatte i den statslige publikationssektor, aftaler med skrantende statslige trykkerier m.m. ejer han snart en af landets største bogvirksomheder i behård konkurrence med andre private bogkonger.

I romanens sidste del fortsætter udbygningen af imperiet, nu med investeringer i trykkerier og papirfabrikker. En af romanens scener er en stor konference for entreprenører i den anden kanal. Her udtrykker hovedpersonen sin vision om at afholde fremtidige konferencer i selveste Folkets Store Hal, partistatens fornemste mødesal, og altså opnå officiel anerkendelse af den kinesiske regering.

Men romanens slutning er åben: fortælleren beretter, at hovedpersonen nyligt er forsvundet, og der er modstridende rygter om hans skæbne: ét hævder, at han er blevet henrettet som straf for sin illegale virksomhed, et andet, at han tværtimod er blevet valgt til den nationale Folketkongres og nu er gjort ansvarlig for hele publikationssystemet.

Trods hovedpersonens økonomiske og forretningsmæssige succes er der altså ikke tale om nogen vejledende

Kunst for millioner

REKORDPRISER FOR MALERIER

„selvhjælpsbog“, hvilket understreges af den konstante kamp med konkurrenter, hvis metoder ikke er ulig hovedpersonens, og – ikke mindst – af et tilbagevendende memento mori i form af et spøgelse, der dukker op med passende mellemrum. En gang, der viser sig at være hovedpersonens stedbroder – ligeledes bogentreprenør – som blev henrettet under en tidligere regeringskampagne mod illegal publikationsvirksomhed.

Millionærforfatteren

Men trods stadig manglende officiel accept af de private bogforetagender foregår deres aktiviteter temmelig åbenlyst, og grænserne mellem det statslige og det private er efterhånden godt tilmudrede. Således har det store officielle forlag *Changjiang wenyi chubanshe* ansat den 28-årige Guo Jingming som viceforlagsdirektør.

Og Guo Jingming er ikke hvem som helst. Han er p.t. Kinas rigeste forfatter. Med 24,4 millioner yuan er han nr. 1 på den nyligt opgjorte liste over de bedst tjeneende forfattere i 2011. Den kun 150 cm høje, androgyn udseende, superstylede Guo menes at være god for flere hundrede millioner yuan. Han skriver en blanding af teenagerromancer, campus romaner og fantasy og er ivrig blogger.

Men pengene er ikke kun tjent på hans egne publikationer. Adrætheden på tasterne matches af et imponerende business talent. Han driver sin egen blomstrende litterære virksomhed med p.t. omkring 80 helt unge forfattere i stald, heraf 20, som laver tegneserier. Han opkøber rettigheder, groomer de håbefulde spirer og udgiver forskellige populære magasiner. Fire personlige assistenter står konstant til hans rådighed. I takt med tidens trend udgav to af dem sidste år deres bidrag til genren „arbejdspladsroman“: bestsellertegneserien „Livet som topassistent“.

Anne Wedell-Wedellsborg er professor i kinesisk sprog og litteratur ved Aarhus Universitet.

Det 20. århundredes store navne inden for kinesisk malerkunst henter formuer hjem på auktioner.

Af Flemming Poulsen

Det er gyldne tider for kunstsamlere og andre, der har købt værker af det tyvende århundredes store navne inden for kinesisk malerkunst. På offentlige auktioner verden over blev der i 2012 solgt værker af Zhang Daqian (død 1983) for 1,9 mia. kr. Værker af Qi Baishi (død 1957) indbragte i alt 1,84 mia. kr., og den tredje på listen over de mest indbringende af det tyvende århundredes kinesiske malere, Xu Peihong (død 1953), tegnede sig for et samlet salg på 1,2 mia. kr.

Zhang Daqian og Qi Baishi var blandt de fem malere i verden, der opnåede det største salg på auktioner i 2012.

Zhang Daqian: Lotus and Mandarin Ducks (Foto: artmarketmonitor.com)

I maj 2013 blev et værk af Zhang Daqian, Lotus, bestående af fire billedruller, malet i 1947, solgt af auktionshuset Christie's i Hong Kong for 58 mio. kr.

Rekordprisen for et af hans værker, Lotus and Mandarin Ducks, blev opnået på en auktion i 2011. Det indbragte 141 mio. kr. Det er værket, der er vist her. Det var med i en samling på 25 af hans værker, der blev sat til salg på Sothesby's auktioner i Hong Kong. De blev solgt i løbet af en time og indbragte ialt 487 mio. kr.

Zhang Daqian er blevet kaldt Østens Picasso, fordi han som den spanske kunstner eksperimenterede med forskellige stilarter, både impressionistiske og ekspressionistiske, og endte med sin helt egen stil. I 2011 overgik han Picasso, dog kun hvad salgsindtægter angår. Hans samlede salg på auktioner verden over det år er opgjort til 2,8 mia. kr. Året før var Picassos samlede salg 2,1 mia. kr. I 2012 måtte den kinesiske maler dog tage til takke med en fjerdeplads efter Picasso, amerikaneren Andy Warhol og tyskeren Gerhard Richter.

Rekordpriserne blev især opnået i 2011 og 2012. De internationale auktionshuse bebuder lavere priser i 2013, men om det også gælder for værker af det 20. århundredes store malere er uvist.

Kendere af handel med kinesisk malerkunst er ikke i tvivl om årsagen til de seneste års store efterspørgsel: Erhvervslivets mange millioner ser sig om efter nye investeringsmuligheder, og nyrige kinesere retter øjnene mod den del af kulturarven, som udgøres af store kinesiske maleres værker, og sikrer sig af patriotiske grunde en del af denne arv, siges det.

Kilder: artprice.com, wikipedia. BBC, artmarketmonitor.com, Christie's, China Daily, Sothesby's, Hurun report 2013.

Kampen mod korruption

BETROEDE FOLK PÅ ANKLAGEBÆNKEN

Kan den nye ledelse udrydde Kinas hidtil uhelbredelige sygdom? En begyndelse er måske gjort.

Af Flemming Poulsen

Den garvede politiker Xi Jinping blev mødt med en vis portion skepsis, da han bebudede en „ubønhørlig kamp“ mod korruptionen, efter at han i november 2012 var blevet valgt til partiets nye generalsekretær. De politiske kommentatorers skepsis var forståelig, for også alle den ny partichefs forgængere har gjort bekæmpelse af korruption til en sag, der stod øverst på dagsorden.

Partichefens forjættende budskab

Xi Jinping havde på sin vej op gennem partiets nøgleposter selv på tæt hold kunnet konstatere, at bekæmpelsen med få undtagelser kun gik ud over partifolk og embedsmænd på mindre betydende poster, folk højere oppe i systemet var i stand til at sno sig uden om partiets og statens kontrolapparat. Alligevel kom han nu i en tale til partiets øverste magtorgan, Politbureauet, med et budskab, der måtte lyde forjættende i mange kineseres ører: nu skulle der endelig én

Vicedirektør i den Nationale Kommission for Udvikling og Reform, den 58-årige Liu Tienan, blev fyret i maj 2013, beskyldt for korruption. Han er en af de højest placerede embedsmænd, der er blevet ramt af den ny partichefs „ubønhørlige kamp“ mod korruption. (Foto: Wikichina.org.cn)

gang for alle slås ned på det kinesiske samfunds hidtil uhelbredelige sygdom: korruptionen. Landets kræftsvulst, som et kinesisk tidsskrift har kaldt fænomenet.

Til Politbureauets 25 medlemmer (hvoraf de syv udgør Kinas egentlige regering) sagde Xi Jinping, at han ville slå ned på både „tigre“ og „fluer“ – både folk på topposter og dem på lavere niveauer – der gjorde sig skyldige i magtmisbrug og anden form for korruption. Ingen skulle vide sig sikre. Partichefens hovedbudskab var ifølge det statslige nyhedsbureau Xinhua: „Magten skal holdes inde i reglernes bur“. Lovgivningen til bekæmpelse af korruption og det kommunistiske partis interne bestemmelser vedrørende korruption skal styrkes for at sikre, at landets organer udøver deres magt inden for lovens rammer, forklarede partichefen. Han understregede dog, at bekæmpelse af korruption er en langsigtet og besværlig opgave.

Vejen til korruption: Ulovligt salg af jord

Der var nok at tage fat på for den nye partichef. Af 176 lande var Kina i 2012 nr. 80 på en liste over verdens mest korrupte lande. Korruptionen var lige så omfattende i Kina som i fx Serbien og mere omfattende end i Sri Lanka og de fleste udviklingslande. Listen er lavet af en privat organisation, Transparency International, der undersøger omfanget af korruption rundt om i verden. Organisationen undersøger forskellige former for korruption, bl.a. bedrageri, bestikkelse, misbrug af betroede midler, hemmelige aftaler, nepotisme, protektion og forfalsket statistik.

Som en af hovedårsagerne til korruption i Kina anfører organisationen, at centralregeringens andel i skatteindtægter i de sidste tyve år er mere end fordoblet og nu er 55 pct. Det medfører, at den lokale administration mangler penge. For at klare det

Otte nye arbejdsregler

De 25 medlemmer af det kommunistiske partis øverste magtorgan, Politbureauet, udsendte den 4. december 2012 et dokument, der i otte punkter opstiller „utvetydige krav“ til, hvordan Politbureauets medlemmer skal forbedre deres arbejdsstil. De otte punkter lyder, let forkortet:

1. Lederne skal holde tæt kontakt med græsrodderne. De skal forstå samfundets virkelige situation gennem grundige inspektioner på græsrodsniveau.
2. Politbureauets medlemmer må ikke deltage i overklipping af bånd eller grundstensnedlæggelser eller fester og seminarer, med mindre de er godkendte af centralkomiteen.
3. Udstedelse af officielle dokumenter skal begrænses.
4. Officielle besøg i udlandet må kun arrangeres, når de angår udenrigspolitik, og antallet af deltagere skal begrænses. I de fleste tilfælde er der ingen grund til, at oversøiske kinesere, institutioner og studerende møder op i lufthavnen (for at modtage besøgende fra Kina. Red.).
5. Der skal være mindre trafikkontrol, når ledere rejser i biler, for at undgå unødvendige gener for offentligheden.
6. Medierne må ikke berette om officielle begivenheder, med mindre de har virkelig nyhedsværdi. Nyhedsrapporter om seniorlederes arbejde og aktiviteter må kun bringes, når det drejer sig om arbejdets nødvendighed, nyhedsværdi og samfundsmæssige virkninger.
7. Officielle dokumenter uden væsentligt indhold og virkelig betydning skal holdes tilbage.
8. Ledere skal være sparsommelige og strengt følge bestemmelserne vedrørende indkvartering og biler.

har de lokale myndigheder fundet på forskellige udveje, som kan føre til korruption. I særlig grad benytter lokale myndigheder sig af deres magt til at sælge jord, som i teorien tilhører fx en landsbys landmænd. Størstedelen af korruptionstilfældene har forbindelse med ulovligt salg af jord, har Transparency International fastslået.

Aktivister anholdt

Efter at partichefen havde bebudet en „ubønhørlig kamp“ mod korruption, var der ikke umiddelbart noget der tydede på, at han ville sætte handling bag ord. Tværtimod. En halv snes aktivister blev anholdt, da de midt i Beijing demonstrerede mod korruptionen ved på store bannere at kræve, at alle parti- og embedsfolk fik påbud om at offentliggøre deres formueforhold.

Et sådant påbud regnes ellers af eksperter i korruption – også kinesiske – for et afgørende skridt, når korruption skal bekæmpes over en bred front. Hvis en lokal partileder har råd til at køre rundt i en dyr amerikansk bil eller bor i en luksuslejlighed i et velhaverkvarter, eller han fejrer sin fødselsdag med en kæmpefest med deltagelse af familie og venner og partikammerater og myndighedspersoner, vil en undersøgelse af hans formueforhold sandsynligvis afsløre, at hans løn ikke er høj nok til at betale for al denne luksus. Han må få penge andre steder fra end fra arbejdspladsen – vejen til korruption ligger åben.

Aktivisterne med krav om åbenhed blev taget med af politiet og anklaget for „ulovlig sammenstimlen“.

Slut med dyre partivaner

Den nye partiledelses første antikorrupsionsudspil drejede sig om at komme frås inden for partiet og blandt de offentligt ansatte til livs. Det skulle være slut med frokoster på dyre restauranter, receptioner ved alle mulige anledninger med deltagelse af kolleger, journalister, forretningsforbindelser osv., overdådige festmiddage ved jubilæer og fødselsdage osv. Restauranter, der havde

nydt godt af partimedlemmernes dyre vaner, klagede over, at omsætningen faldt hurtigt, hvis de ikke indrettede sig efter de nye tider.

Sparsommeligheden fandt også vej til partifolkenes politiske arbejde. Det fik 3000 delegerede at føle, da de i marts 2013 strømmede til Beijing fra hele landet for at deltage i det politiske livs to store møder, nemlig de årlige samlinger i den Nationale Folkedagkongres (parlamentet) og i Det Kinesiske Folks Politiske Rådgivende Konference. Der plejer at være dækket rigeligt op, så de delegerede kunne føle, at de i kraft af deres politiske hverv var privilegerede borgere. Nu fik de at vide, at de skulle deles om en bil, enkeltværelse var fortid, og transporten fra lufthavn eller banegård til hotellet skulle ske med de offentlige transportmidler. De skulle også (ifølge New York Times) selv medbringe toiletsager.

Sparsommeligheden havde noget at gøre med bekæmpelse af korruptionen, men som en blogger bemærkede: man kan ikke komme korruption til livs ved at ændre folks spisevaner.

Der blev meldt om flere anholdelser af partifolk og embedsfolk, der var anklaget for korruption, men bortset fra et par specielle tilfælde hørte ingen af dem til i toppen af partiledelsen eller statsapparatet.

Korruption på ministerniveau

Men den 13. maj 2013 bragte det statslige nyhedsbureau Xinhua en kort meddelelse om, at en embedsmand, hvis stilling svarede til en ministers, var blevet fyret, og at han var mistænkt for at være indblandet i alvorlige tilfælde af korruption.

Den fyrede var den 58-årige Liu Tienan, der siden 2008 havde været vicedirektør for Den Nationale Kommission for Udvikling og Reform. Det er regeringens øverste organ for blandt andet økonomisk planlægning og udvikling. Indtil kort før meddelelsen om hans fyring havde han i to år været direktør for en anden statslig organisation på højt plan, nemlig den Nationale Energi Administration.

Der var flere grunde til, at fyringen af Liu Tienan vakte opsigt og af de ki-

nesiske og udenlandske medier er blevet omtalt som et tegn på, at den ny partichefs „ubønhørlige kamp“ mod korruption var ved at folde sig ud. Flere betroede folk kunne komme på anklagebænken.

Fem måneder før korruptionsanklagene mod Liu Tienan blev offentliggjort, havde vicechefredaktøren for et anset kinesisk nyhedsmagasin, Caijing, Luo Changping, på sin internetblog beskyldt Liu Tienan for flere alvorlige tilfælde af korruption. Kinesiske medier kunne nu oplyse, at det netop var vicechefredaktørens anklager, der havde ført til fyringen af Liu Tienan og undersøgelse af hans forhold til korruption. Og ikke nok med det. Fra officiel side blev vicechefredaktøren rost for at have bragt beskyldningerne mod den højtstående embedsmand for dagens lys og havde lagt navn til beskyldningerne, så partiets disciplinære myndigheder kunne tage sagen op. Det skete oven i købet med bistand fra vicechefredaktøren. Før i tiden ville han formentlig være blevet tiltalt for at have bagvasket en embedsmand.

De kinesiske medier bragte nu udførlige gengivelser af, hvad vicechefredaktøren havde beskyldt Liu Tienan for.

Han skrev i begyndelsen af december 2012 på sin blog, at Liu Tienans kone og deres søn var aktionærer i et firma, der ejedes af finansmanden Ni Ritao. Sønnen modtog store beløb fra finansmanden via forskellige bankkonti, og til gengæld hjalp Liu Tienan Ni Ritao med at få optaget store lån i kinesiske banker. Lånene brugte han blandt andet til at opkøbe og sammenlægge statslige firmaer inden for papirproduktionsbranchen.

Vicechefredaktøren har oplyst, at han arbejdede med Tienan-sagen i et år, før han kunne offentliggøre den på internettet. Hans hovedkilde var Liu Tienans tidligere japanske elskerinde, som han havde afbrudt forbindelsen med.

En lokal partichef som bestyrer af en busstation

Hvis den nye partiledelse virkelig gør alvor af truslen om ubønhørligt at slå

ned på enhver form for korruption, må adskillige partifolk og embedsfolk være i farezonen.

Et eksempel på en lokal partichef, der beskyldes for at have skaffet sig fordele i kraft af politisk indflydelse, er bestyreren af langtursbus-stationen i landsbyen Shuyuanjie, der administrativt hører under provinsen Henans hovedstad Zhengzhou.

Busstationen ejes af landsbyen. Men overskuddet fra driften af langtursbusserne går i lommerne på Fan Jianhui, den lokale kommunistiske partichef. Han kan dokumentere, at han har kontrakt på at bestyre busstationen, og han lægger ifølge den britiske avis Financial Times' korrespondent i Beijing ikke skjul på, at han driver busstationen som sin egen private virksomhed. Han har fremvist et dokument, dateret 1998, der viser, at han har forpagtet busstationen. Men en kreds af landsbyens borgere har engageret en uvildig revisor til at se på kontrakten, og han har oplyst, at underskriften på kontrakten højst er syv år gammel.

Hvis det er tilfældet, blev landsbyledelsens kontrakt med Fan Jianhui indgået, mens han var leder af landsbyen. Han var dermed i stand til at få indsat sig selv i stillingen som busstationsbestyrer, siger landsbyens beboere, der jævnligt offentligt har demonstreret mod hans busstationsjob. De har også protesteret til det kommunistiske partis disciplinærkommission, til det lokale politi og andre myndigheder, men uden resultat. Politiet siger, at det har instruks „fra oven“ om, at de ikke skal blande sig i kritikken af Fan Jianhui. Lederne af demonstrationen mod ham siger, at de vil fortsætte kampen mod ham.

Effektivt middel: en „solskinslov“

Det kinesiske nyhedsmagasin Caixin skriver om kampen mod korruptionen, at „korruptionskræften“ findes over alt i verden, men er særlig alvorlig i Kina. Partiledere har ofte erkendt, at korruptionen er rodfæstet i Kina, men forbedringer er inden for rækkevidde, påpeger bladet: Kina kunne simpelthen benytte sig af mid-

ler mod korruption, som har vist sig nyttige andre steder. Først og fremmest kunne Kina vedtage en „solskinslov“, der påbyder parti- og embedsfolk at offentliggøre deres formuer.

Korruption er et resultat af en uheldig blanding af penge og magt, skriver bladet. Den rette udøvelse af magt er nøglen til at begrænse korruption. Men sådan er det ikke i Kina, her er magt og penge uløseligt forbundet. På langt sigt må Kina have en uafhængig domsmagt, hvis korruptionen skal udryddes.

Korruption og etpartisystemet

Er det overhovedet muligt at udrydde korruption i Kina? Wang Yukai er

skeptisk. Han er professor i Akademiet for Regeringsførelse. Han er i Financial Times citeret for at have sagt, at „i Vesten opnår man retskaffenhed og hæderlighed gennem gensidig overvågning af den lovgivende, udøvende og dømmende magt. At bekæmpe korruption under et etpartisystem er mere vanskeligt. Der er helt givet noget, vi kunne lære fra andre lande“.

Men selv om det kunne gøres, ville det sætte partiet i et dilemma, tilføjer avisens korrespondent i Beijing: Fuld afsløring af problemets alvor kunne ødelægge, hvad der er tilbage af partiets omdømme.

Jagten på tigre og fluer

Det kommunistiske partis generalsekretær har lovet at slå ned på alle korrupte personer inden for partiet og embedsstanden. Hverken „tigre“ eller „fluer“ – højtstående og personer længere nede på rangstigen – kunne vide sig sikre.

Det løfte har karikaturtegneren Kuang Biao illustreret med denne tegning på sin profil på internettet:

I den noget primitive redningsbåd (den kinesiske stat) er der tre passa-

gerer: en inspektør fra disciplinærkommissionen (med en kølle og en fluesmækker i den ene hånd, mens han med en åre i den anden forsøger at styre skibet), en velvoksen tiger (Partiet) og en flue (i tigerens skød), der sammen med tigreren forsøger at styre redningsbåden i en anden retning.

Tegneren har kaldt tegningen „I ét hug?“.

Kilde: China Media Project, Hong Kong.

RI CHANG SHENG HUO

OM HVERDAG OG TILVÆRELSE, SAMLET AF FLEMMING POULSEN

ri chang – hverdag

Håb fra Island til Kinas lesbiske par

I en park i provinsen Gansus hovedstad Lanzhou gik to kvinder rundt iklædt brudekjoler en dag i april 2013. En tredje kvinde bar et skilt med påskriften: Kvinder elsker kvinder, lesbiske har brug for at blive vel-signet. I skiltets nederste venstre hjørne stod navnene på de to, Xixi og Xiaoyu, sammenføjjet af et hjerte.

Også i den sydkinesiske provins Guangdong's hovedstad Guangzhou optrådte to lesbiske kvinder, Xiaoxiao og Xiaoyang i brudekjoler på et befærdet strøg. De bad forbipasserende skriver under på en erklæring om, at de velsignede de to kvinders ægteskab. Parret udvekslede ringe foran en af byens kirker.

China Daily bragte en reportage fra det lesbiske pars bryllupsarrangement i Lanzhou. De to kvinder oplyste, at de var blevet inspireret af Islands kvindelige regeringschef, Jo-

hanna Sigurdardottir, der netop var på et officielt besøg i Kina sammen med sin kone, forfatterinden Jonina Leosdottir.

De kinesiske medier kunne fortælle, at Johanna Sigurdardottir som den første regeringschef nogensinde åbent havde meddelt, at hun var homoseksuel. Hun indgik i 2002 et registreret partnerskab med Jonina Leosdottir, og da det islandske parlament i 2010 vedtog en lov, der tillader ægteskab mellem to personer af samme køn, blev hun lovformeligt gift med Jonina Leosdottir.

I 1997 blev det gjort lovligt i Kina at være homoseksuel, men det er fortsat et emne, der er tavshed omkring, skriver det britiske nyhedsbureau Reuters' korrespondent i Beijing. Homoseksuelle aktivister så det officielle besøg fra Island som en sjælden mulighed for at bringe emnet ind i dagligstuerne takket være tv og de statslige medier.

Under besøget oplevede kineserne, at den islandske regeringschef offentligt takkede Kinas regeringschef, Li Keqiang, for „den venlige modtagelse“, han i tv-nyhederne havde givet Jonina Leosdottir. Det var uden fortilfælde, konstaterer Reuters' korrespondent. Det samme var tilfældet med fotografier i medierne af de to lesbiske kvinder sammen.

Hr. og fru Forår og lille frk. Forårsfest

Det mest almindelige efternavn i Kina er Wang. Det har det Nationale Informationscenter for Borgeridentitet i Beijing fundet ud af.

Informationscentret har desuden, ifølge nyhedsbureauet Xinhua, registreret, at mere end fire millioner familier har et af de fire årstider som efternavn. Og det mest populære af dem er *Xia*, der betyder sommer.

De øvrige årstidsfamilienavne er *Chun* – forår. Det hedder 28.000. *Qiu* – efterår – hedder 20.000 familier, og *Dong* – vinter – tegner sig for 15.000 familier.

I Kina er der frit valg af fornavne, og de kan alle bruges både til piger og drenge. I 13.000 tilfælde har familier valgt det samme fornavn til deres afkom: *Chunjie*. Det betyder Forårsfest, den vigtigste af de traditionelle fester.

I Danmark har vi både Sommer og Vinter, Juhl og Påske. Ifølge Danmarks Statistik har „færre end to“ Efterår eller Forår som efternavn. Så hvad efternavne angår, er der et stykke vej endnu, før vi indhenter Kina.

Efterladte børn et uløst problem

Over 60 millioner børn under 17 år er blevet efterladt i landsbyerne, når forældrene er taget ind til en by for at arbejde. Det fremgår af en rapport, som Det Kinesiske Kvindeforbund offentliggjorde maj 2013. Rapporten er lavet på grundlag af tal fra folketællingen i 2010.

De efterladte børn passes ofte af bedsteforældrene og andre slægtninge i landsbyerne. De 60 millioner svarer til en femtedel af alle børn under 17 år i Kina. Det går ofte ud over børnenes skolegang, fordi bedsteforældrene ikke er i stand til at sørge for, at de læser lektier og ikke strejfer omkring frem for at møde til undervisning.

„Men enten må jeg tjene penge til det daglige brød eller tage vare på min datter. Jeg kan ikke klare begge dele“, siger en far til China Daily.

Direktøren for China Philanthropy Research Institute ved Beijing Nor-

People's Daily

mal University Wang Zhenyao, siger, at problemet med de efterladte børn vil blive en alvorlig trussel i fremtidens Kina, hvis det ikke bliver løst. Når landmændene rejser til byerne, vil de efterladte børn få flere problemer med livskvaliteten og den fysiske og psykologiske sundhed end de børn, der bor sammen med deres forældre. Det er nødvendigt at indrette et velfærdssystem for børnene for at beskytte deres grundlæggende rettigheder. Det gælder især børn med handicap, siger Wang Zhenyao.

Dyrt at dø

Huspriserne i Beijing stiger, og det samme gør det sidste hvilested, konstaterer China Daily. Avisen fortæller, at en forudseende 52-årig kvinde, Wang Yi, for fem år siden, efter at have rejst rundt for at få et overblik over markedet, købte to gravsteder på en privat begravelsesplads i Suzhou. Det ene på to kvadratmeter var beregnet til hendes forældre. Det kostede 25.000 yuan (22.500 kr.). Det andet, der var noget større, kostede 70.000 yuan (63.000 kr.). Her skulle hendes mands forældre, hendes mand og hun selv stedes til hvile.

Gravpladserne her i en af Kinas mest kendte turistbyer havde et bjerg som baggrund og udsigt over en sø – en perfekt *feng shui*, der sikrede, at ånderne vil lade de døde hvile i fred.

I dag, fem år senere, kunne Wang Yi med tilfredshed konstatere, at hun havde været forudseende. De to gravsteder koster nu mindst det dobbelte. Det skyldes den gode beliggenhed, som er en mangelvare, siger hun.

Rige turister

Kinesiske turister bruger flere penge, når de rejser udenlands, end turister fra andre lande. Ifølge FNs turistorganisation brugte kineserne 102 mia. USD (580 mia. kr.) på rejser i udlandet i 2012, mere end nogen anden nation. I 2000 foretog kineserne 10 mio. turistrejser, i 2012 var det tal steget til 83 mio. Forklaringen er ifølge FN bl.a., at antallet af velhavende kinesere vokser, og at restriktioner på udlandsrejser er lempet.

„Mao kan stadig provokere“

Mao Zedong har fortsat et solidt greb om kineserne, selv om han døde for over 35 år siden, og hans ugeringer er blevet trukket frem i lyset sammen med hans fortjenester. Tusinder af morgenduelige kinesere var mødt op, da en bronzestatue af den store rørgænger blev afsløret i landsbyen Liuguangying i provinsen Hebei den 25. april 2013.

Statuen er seks meter høj og vejer lidt over fire ton. Den står på en fire meter høj sokkel, så den kan ses vidt omkring.

Den har kostet 30 mio. yuan (27 mio. kr.), som to lokale virksomheds-ejere har skaffet.

Det er ikke lykkedes at få opklaret, hvorfor der er behov for endnu en Mao-statue, og hvorfor den skal stilles op i Liuguangying.

Mao bliver hvert år på sin fødselsdag – 26. december – hyldet i sin fødeby Shaoshan. Det sker på pladsen omkring endnu en kæmpe bronzestatue, og der var ifølge arrangørerne i 2012 over 12.000 tilskuere til ceremonien. De var kommet fra hele Kina.

I en reportage fra den begivenhed bragte den kommunistiske avis Global Times under overskriften „Mao kan stadig provokere“ et par citater som eksempler på, hvordan den afdøde Formand kan fremprovokere en debat om den politik, der føres og er ført.

Fødselsdagen i 2012 blev også fejret i Beijing, nemlig af den maoistiske gruppe Utopia. En velkendt maoistisk videnskabsmand, Sima Nan, stod for arrangementet.

„Ved at fejre Formand Maos fødselsdag hylder vi idealet social retfærdighed, som Mao repræsenterede“, siger Sima Nan til avisen. „Vores festligholdelse af fødselsdagen viser, at vi misbilliger den polarisering, der finder sted i vort samfund, og vores utilfredshed, der skyldes korruption“.

Mange intellektuelle deltager ikke i hyldesten af Mao, skriver avisen. De mener, han var ansvarlig for tragedier som Det Store Spring Frem-

ad (1958-60) og kulturrevolutionen (1966-76). En af dem, den 83-årige økonom Mao Yushi, skrev på sin blog, at selv om Mao skabte Folkerepublikken Kina, formåede han ikke at give folk en rimelig tilværelse.

„Maoisterne mener, at ved at sætte nationen før dens folk, så var Maos skabelse af et land noget særligt. Men jeg mener, vi skal sætte folk før nationen. Formålet med en nation er intet andet end at give dens folk offentligt velfærd“.

Mao Yushi mener, at Mao blot skal kaldes et menneske, ikke et idol, og at Maos fejltagelser skal erkendes officielt.

Sima Nans og Mao Yushis tilhængere er til stadighed i en heftig debat på internettet om arven efter Mao, noterer Global Times.

丹 中 协 会

ARRANGEMENTER

Dansk-Kinesisk Forening indbyder medlemmer og øvrige interesserede til foredrag. Følg os på Facebook og LinkedIn. Foreningens nyhedsbrev mailles direkte ud til medlemmerne.

Onsdag den 11. september 2013

Rigtige venner? Kinesiske projekter i Mongoliet og Mozambique

Foredrag ved Mikkel Bunkenborg, adjunkt ved Kinastudier, Københavns Universitet.

Kinas voksende engagement i Afrika, Centralasien og nu også Arktis har givet anledning til mange avisoverskrifter i de seneste år, og der synes efterhånden at være kinesiske interesser på spil over alt på kloden. Med udgangspunkt i et antropologisk forskningsprojekt om kinesere i Mongoliet og Mozambique fortæller Mikkel Bunkenborg om en række konkrete kinesiske projekter og om de komplicerede relationer med de lokale, der opstår omkring kinesiske forretninger, landbrug, miner, byggepladser og oliefelter uden for Kinas grænser.

Torsdag den 24. oktober 2013

Kinesiske studerendes dilemma ved optagelse i Kinas Kommunistiske Parti

Foredrag af Anders Sybrandt Hansen, ph.d. i antropologi og Kinaforsker ved Institut for Kultur og Samfund på Aarhus Universitet.

Anders Sybrandt Hansen har undersøgt forholdet mellem studerende på flere af Beijings eliteuniversiteter og Kinas Kommunistiske Parti. I foredraget vil han uddybe nogle af de sider af emnet, som han berører i artiklen inde i dette nummer af Kinabladet. Han vil fortælle om det kommunistiske partis aktive rekrutteringsstrategi overfor Kinas nye middel- og overklasse, hvor bl.a. dygtige universitetsstuderende i Beijing bliver opfordret til at søge om partimedlemskab.

Mandag den 18. november 2013

Nobelpristageren Mo Yan

Mo Yan fik nobelprisen i litteratur i 2012. Lektor i litteraturhistorie ved Aarhus Universitet Mads Rosendahl Thomsen holder foredrag om hans forfatterskab. I artiklen „Et forfatterskab om og til en interessant tid“ i dette nummer af Kinabladet skriver Mads Rosendahl Thomsen, at Mo Yan skildrer store begivenheder i Kinas nyere historie ud fra den almindelige borgers perspektiv, og han vil i foredraget beskrive, hvordan det magiske og det historiske spiller sammen i forfatterskabet.

Tirsdag den 3. december 2013

Bjørn Nørgaards kinesiske univers

Møde med billedhuggeren Bjørn Nørgaard, der vil fortælle om sine indtryk af Kina.

Kina er ikke en nation, Kina er et univers, har Bjørn Nørgaard sagt. I sit foredrag vil han fortælle om dette univers, som han kender så godt fra talrige besøg, det første i 2002. Han har arbejdet med bronzestøbning i Kina, har fået lavet sine skulpturer på kinesiske værksteder, arrangeret udstillinger, undervist, holdt foredrag. Han vil blandt andet fortælle om kinesisk tradition og modernitet, Kina som en udfordring, en mulighed og et vilkår, som han har udtrykt det.

Bjørn Nørgaard holdt i 2007 foredrag i Dansk-Kinesisk Forening om sit kunstneriske forhold til Kina og strejfede også sit møde med kineserne. „Kineserne har humor. Jeg har aldrig i Kina oplevet, at jeg ikke kunne grine mig ud af en eller anden situation. Det synes jeg er fantastisk“, fortalte han i 2007.

Alle møder afholdes kl. 19,30 i Forsamlingshuset, Kulturstaldene, Onkel Dannys Plads 13, 1700 København V (i gården bagved Café Mandela).
Entre: Medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening 20 kr., andre 40 kr.